

Mindszent város átfogó temetőkatasztere

Fuksné Benák Katalin a katasztert lapozza. Szegednek is minta lehet.

Fotó: Veréb Simon

Fuksné Benák Katalin, a mindszenti könyvtár vezetője és a honismereti munka lelkes támogatója úton járó temetőkatasztert említ. Azért úton jár, mert összesen két-tő készült belőle, és az egyik kézről kézre jár. Az átlagember azonban – magamat is ide számítom – azt se nagyon tudja, mire való a temető-kataszter.

Kilencvenháromban Demeter Lajosné, Marton Istvánné Balogh Ilona és a mostani könyvtáros kezdett tanakodni, meg kéne menteni a régi temetőt. Ahogy fogynak a hozzátartozók, úgy borítja el a dzsumbuj, és legtöbbször úgy akar-nak megszabadulni a vegetáció pusztításától, hogy főlszámolják az egész sírkertet. Két évvel később el-kezdtek keresni a jeles személyek emlékeit, fejfáikat a múzeum udvá-rába gondolták beszállítani. Másik változatuk is volt, jobb lenne úgy átalakítani az ősök nyughelyét, hogy a még megmaradt sírhalmokat el-simítsák, és fűvel vetnék be az egészet. Csakhogy akkor senki em-berfia meg nem mondja, hol nyug-

szik elődje, vagy a község egykori nagy embere.

Megkérdezték a műemléki fel-ügyelőség embereit, hogyan kell jó nyilvántartást készíteni. Kihúzták a mérőszalagot és papírra írták, melyik parcella hány méterénél kinek a nyughelye található. Aprólékos, sziszifuszi munka. Támpontként szolgáltak a még megmaradt fejfák. Közben kapcsolt az önkor-mányszat, határozatot hozott, min-denképpen meg kell menteni a te-metőt. Pályázati lehetőség nyílt, látványtervet mellékeltek beadvá-nyukhoz, és a még frógéppel pö-työgtetett fölmérésből is küldtek néhány lapot.

Mivel a világháborús hadisírokat is „földolgozták”, elkezdtek érdeklődni a hozzátartozók is. Ha nem hangzana furcsán, azt mondanánk, elkezdett föltámadni a régi temető. Az izraelita felekezetük után is ér-deklődni kezdtek. Elkészítették an-nak is a kataszterét, de bajban vol-tak a sírfőiratokkal. Nem tudták ol-vasni. Pestről jött két rabbi, sorra le-fordította mindet. A holokauszt ál-

dozatai is fölkerültek egy-egy vissz-aért személy fejfájára, és ahogy a háborús áldozatoknál is találtak olyanokat, akik semmiféle jegyzék-ben nem szerepeltek, itt is kiegészül-tek a korábbi följegyzések. Nagy járványok idején sok gyermek egy-szerre hunyt el, őket is összeírták.

Az első világháború áldozatainak még megmaradt rozszant fejfái a fényképes függelékben is benne van-nak. Beszédes fejfák ezek. Ahol a ke-reszt két ága találkozik, az összetar-tó szeg fejtét szív alakúra kalapálta az akkori kovács. A hozzátartozók szívéből szakadtak ki a szerencsét-lenek, ezt mondja ma is minden fej-fa. Bűn lett volna egyszer s minden-korra eltüntetni őket. Szívet me-lgító főliratokra is akadtak. „Jót nem várt, és nem is kapott soha” – olvas-ható az egyiken. „Itt nyugszik a jó-ság és a szeretet.” „Élete legszebb virágjában hullajtotta el szirmait.”

Úgy hallottuk, a szegedi zsidóte-mető nyilvántartásának elkészíté-séhez is a mindszentiek segítségét kérték.

HORVÁTH DEZSŐ

Mediterrán hangulatok a könyvtárban

Fényképezőgéppel Krétán

A makói Ratkai János hat eszten-deje járt először a görög szigetvilág-ban. Tavaly Kréta szigetén töltött hosszabb időt, és ott készített fény-képeiből most kiállított tizenket-tőt a városi könyvtárban.

A tárlat anyagát a bevallottan amatőr fotós kétszáz felvétel közül választotta ki. Mint elmesélte, ta-valy nyáron három hónapig dolgo-zott a szigeten idegenvezetőként és először úgy gondolta, kopár, kiet-

len vidékre érkezett. A repülőtér-től a szállodáig vezető út igazolni látszott ezt az elképzelést, később azonban – bejárva és megismerve minden apró zugot – egy csodála-tos világ tárult fel előtte. A gép-vel megörökített paloták, a híd, a világítótorony és a kolostor töké-letesen adják vissza azt a medi-terrán hangulatot, ami nem csak az épületeket, de az embereket és a mindennapokat is jellemzi Kré-

tán. Az anyag talán egyetlen hiá-nyossága az, hogy – noha Kréta hangulatához elválaszthatatlanul hozzátartozik a szigetet körbeöle-lő mélykék tenger – egyetlen fotót sem látni, amelyik a parton ké-szült volna. Ratkai János a kiállít-ás megnyitója előtt azt mondta, szándékosan mellőzte a tengert ábrázoló képeket, mert mást akart megmutatni, mint amire minden-ki számított.

Makó is csatlakozott az országos szűréshez

A mammográf időben jelzi az első daganatot

A korabbinál várhatóan sokkal töb-ben jelentkeznek emlőrákszűrésre a makói kórház radiológiai osztá-lyán annak köszönhetően, hogy az intézmény – egy konzorcium tagja-ként – csatlakozhatott az országos szűrés programhoz. Dr. Csipak Klá-ra osztályvezető főorvos a nagy szak-mai elismerést jelentő befogadástól nem csak azt reméli, hogy az új mammográfiás készülék kihasz-náltsága nő: a diagnosztika lehető-ségei is bővülnek. A makói Dr. Di-ósszilágyi Sámuel Kórház röntge-nosztálya tavaly kapott – részben ci-vil segítséggel, részben a város és a térség összefogásával – egy korsze-rű mammográfot. A készülék min-denekelőtt az emlődaganatok korai kiszűrésére alkalmas. Az osztályt ve-zető dr. Csipak Klára szerint éppen időben, hiszen akkoriban szakmai körökben már sokat lehetett halla-ni arról, hogy hamarosan indul az országos szűrés program.

Mint várható volt, ehhez csak a legjobban felszerelt, magas színvo-nalú vizsgálatok végzésére képes intézmények csatlakozhattak. A fejlesztésnek köszönhetően immár

a makói is ilyen. A kórház más in-tézményekkel – a szentesi, a vásár-helyi és az orosházi kórházzal kö-zösen – csatlakozott a szegedi egye-tem által szervezett konzorcium-hoz, mely nemrégiben jelentkezett az Egészségügyi Minisztérium szű-rőprogram-pályázatára, és végül jo-got nyert a részvételre.

A programban való részvétellel a makói, Makó térségi páciensek szá-mára két szempontból jelent előre-lépést. Egyrészt az emlődaganatok szempontjából leginkább veszélye-ztetett 45 és 65 év közötti korosztály tagjai mostantól névre szóló felhí-vást kapnak, amittől azt lehet re-mélni, hogy többen veszik igénybe a vizsgálatot.

A tapasztalatok szerint az érintet-tek legalább hetven százalékát kell két évente szűrni ahhoz, hogy ér-zékelhetően csökkenjen az emlőda-ganat miatti halálozások száma. Másrészt bővül a konzultáció lehe-tősége, a leletek kiértékelésében többen vehetnek részt. A konzorci-umhoz csatlakozott intézmények-ből származó filmeket hetente egy-szer, Szegeden tekintik meg. Ez ter-

mészetesen csak a sürgős elbírá-lást nem igénylő, panaszmentes esetekre vonatkozik.

Dr. Csipak Klára úgy tudja, a Tisz-tiorvosi Szolgálat helyi intézetének felmérése szerint a szűrés igénylők száma Makón és térségében hat-ezerkilencszáz lehet. Tavaly március óta nagyjából ezerkétszáz nőt szűr-tek meg a városi kórházban, akik közül háromszázötvenen már vala-milyen panasszal jelentkeztek.

A vizsgálat több mint harminc esetben mutatott ki rosszindulatú elváltozást, ezen belül tízet a panasz-mentes jelentkezők köréből találtak. Az osztályvezető főorvos szerint ér-deemes komolyan venni a szűrés-t, mert az időben felfedezett emlőda-ganat ma már jó eredménnyel ke-zelhető. A mammográf a bajt már akkor jelzi, amikor a csomó kézzel még nem tapintható.

Egyébként szűrésre továbbra is lehet egyénileg, a programtól függet-lenül is jelentkezni. A vizsgálatokat az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza, ami plusz bevételt jelent az intézménynek.

SZABÓ IMRE

www.volkswagen.hu

Ragadja meg a pillanatot:
Volkswagen **Golf Jubileum**

710.000 Ft árelőnnyel.

- Könnyűfém keréktárcsák
- Elektromos ablakemelők és külső tükrök
- Állítható magasságú sportülések elöl
- Bőrborítású kormány, kézifék és váltókar

Golf Jubileum

Az Ön Volkswagen márkakereskedője:
Porsche Szeged
6724 Szeged, Sárosi u. 11. Tel.: 62/549-400 Fax: 62/549-401
E-mail: posta@porschesezeged.hu

PITMAN nyelvvizsga a FIRST hálózati iskoláiban!

...a barátságos nyelvvizsga...

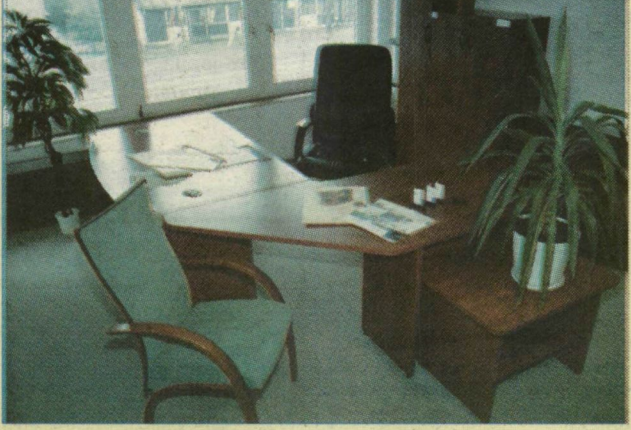

Pitman Qualifications **FIRST**

Tudjon meg többet: www.pitman.hu - www.firstszeged.hu

Nyelvtanfolyamok és nyelvvizsga ILS Szeged Nyelviskola
6720 Szeged, Victor Hugo u. 6. Telefon/fax: 62/420-595

 falco sopron irodabútor-akció!

LARIX BÚTORHÁZ Kft.
Szeged, Brüsszeli krt. 21.
Tel.: 62/541-906 • Tel./fax: 62/491-011
Nyitva: h.-p.: 8-17, szo.: 8-13-ig

Ne feledje,
messze még a nyár,
a Szupersportban
és a Sportlife-ban
kedvezményes,
amit csak talál!

20% engedmény
ONELL cipőkre!

A sikerre való tekintettel
KABÁT-, CIPŐ- ÉS SZABADIDŐRUHA-
akciónkat április 15-ig folytatjuk.

MINDEN 10 E FT FELETTI VÁSÁRLÁSKOR AJÁNDÉKUTALVÁNYT KAP:

Szuper Sport **SZEGED PLAZA**
Sportlife Fekete sas u. 19-21.

